

Список використаних джерел

1. Laclau E., Mouffe Ch. *Hegemony and Socialist Strategy. Towards a Radical Democratic Politics* – London; New York : Verso, 2001. 198 p.
2. Laclau E., *The Impossibility of Society. Canadian Journal of Political and Social Theory*, vol. 15, no. 1-2 & 3, 1991, p. 24-27.
3. Laclau E., *The Rhetorical Foundation of Society*. New York : Verso, 2014. – 229 p.
4. Jakobson R., *Two aspects of language and two types of aphasic disturbances. Selected Writings*, vol. 2. *Word and Language*. The Hague – Paris, Mouton Publishers, 1971, p. 239 – 259.

Ірина ТРУБАВІНА,
професор кафедри соціальної
педагогіки Луганського
національного університету
імені Тараса Шевченка (м. Полтава)
доктор педагогічних наук,
професор,

**ДО УМОВ ІНТЕГРАЦІЇ ВПО В ПРИЙМАЮЧІ ГРОМАДИ
ЗАСОБАМИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Проблема інтеграції ВПО до приймаючих громад пов'язана з необхідністю їх повноцінного життя після втрат унаслідок війни в Україні, розвитку громад і кожного її члена, створення умов для повноцінної реалізації людей навіть в умовах війни і постійного стресу, втрати життєвих перспектив [2]. Відомо, що інтеграція ВПО в громаду здійснюється після адаптації в нових умовах проживання, подолання розладів адаптації, що зазвичай здійснюється протягом 6 місяців після проживання на новому місці. Якщо з адаптацією більш-менш сьогодні закінчено, накопичено досвід її здійснення, державної, міжнародної гуманітарної, вітчизняної благодійної підтримки як задоволення базових потреб ВПО (житло, їжа, безпека) [3], то з інтеграцією багато питань.

Зазначимо, що під час адаптації людина з зони бойових дій і можливих бойових дій перебуває у стані кризової ситуації, часто має психологічні травми, загострення хронічних захворювань, багато втрат різного роду (близьких і знайомих людей, соціальних і професійних зв'язків, роботи, навчання, звичного мирного способу життя, налагодженого соціального середовища, сім'ї, житла тощо), тому може певний час потребувати соціальної підтримки, у т.ч. економічної, матеріальної, психологічної, соціальних послуг в СЖО, медичної тощо. Вона може не впоратися зі стресом і новими проблемами, бо нікого не навчали жити і працювати під обстрілами, в умовах

війни [4]. Це позначається на ментальному здоров'ї, якості життя людини та її близьких, роботі тощо. Усе це вимагає кризового втручання і ставлення до людини як до об'єкту соціальної роботи, поки цей стан в неї є.

Інтеграція ж передбачає, що людина вже впоралася зі стресом, стала суб'єктом свого життя [1], але вона ще його не налагодила на рівні повноцінного залучення до громади так, як місцеві мешканці. Виникає питання, що ж є таке інтеграція засобами соціальної роботи, соціальних послуг. Аналіз джерел [1], [2], [3], [4] доводить, що сьогодні в умовах воєнного стану інтеграція повинна здійснюватися в громаді як система масових, групових та індивідуальних заходів з місцевим населенням та ВПО з урахуванням таким моментів:

- Поєднання в заході емоційної складової з раціональною в її сприйнятті населенням; застосування мистецьких заходів з соціальними послугами для об'єднання людей;

- Виявлення і створення умов базовими соціальними послугами потреб і проблем людей як місцевих так і ВПО без поділу на категорії; робота центрів соціальних послуг для всіх громадян;

- Позитивний емоційний клімат на заході;

- Застосування української державної національної символіки на заході;

- Розуміння національно-патріотичного виховання як необхідності, завдання кожного заходу, як основи соціально-виховної роботи з населенням; воно потрібно як дітям, так і дорослим, сім'ям; формування української ідентичності через використання інформації про зміст української культури, мови, історії на заході; показ значення подальшої війни задля існування українців як нації, життя кожної людини залежить від перемоги України над рашизмом;

- інформування населення про можливості вирішення існуючих проблем і те, що робиться в громаді задля їх вирішення; створення і використання карти перенаправлень щодо вирішення проблем людей;

- ставлення соціальних працівників до населення з числа ВПО під час інтеграції як до суб'єктів власного життя і суб'єктів громади, країни;

- системна мультидисциплінарна виїзна робота з населенням фахівців з соціальної роботи задля вирішення проблем і задоволення потреб, наближення соціальних послуг до людей;

- особистісно-орієнтований підхід та індивідуальний підхід до населення в наданні соціальних послуг; врахування побажань і запитів людей;

- на інтеграційному заході повинні бути люди з різних категорій населення, одночасно можуть бути діти і дорослі, лише діти – ВПО та місцеві тощо;

- надання соціальних послуг комплексно – психосоціальної підтримки, гуманітарної допомоги, психологічної, економічної, правової, натуральної допомоги у поєднанні з наснаженням людей до розвитку і саморозвитку,

самореалізації в новій громаді, показом можливостей для цього, профорієнтацією, навчанням грантовій діяльності тощо;

– ставлення до ВПО як до ресурсу громади, а не споживача благ і об'єкту впливу;

– потрібна мотивація людей для участі в інтеграційних заходах і їх соціальна реклама з урахуванням водночас міркувань безпеки, збору оффлайн невеликої кількості людей, наявності укриття, дистанційного формату спілкування тощо.

Зазначимо, що від успішної інтеграції ВПО буде залежати їх самопочуття, здоров'я, якість життя, розвиток громади, спільна діяльність задля перемоги.

Список використаних джерел

1. Kurylo V., Trubavina I., Karaman O., Stepanenko V., Yurkiv Ya. Pedagogic technology of formation of readiness for self-development in students from the occupied territories and delimitation line in the east of Ukraine in conditions of temporarily displaced higher education institutions. *Journal of Educational Sciences & Psychology*. 2021, Vol. 11 Issue 2, p. 39-53. URL : http://jesp.upg-ploiesti.ro/index.php?option=com_phocadownload&view=file&id=625:pedagogic-technology-of-formation-of-readiness-for-selfdevelopment-in-students-from-the-occupied-territories-and-delimitation-line-in-the-east-of-ukraine-in-conditions-of-temporarily-displaced-higher-education-institutions&Itemid=16.

2. Trubavina I., Karaman O., Kamenova D., Stepanenko V. and Yurkiv Ya. A research on transformation of social wellbeing and life attitudes in students from the occupied territories and the demarcation line at relocated higher education institutions from the east of Ukraine. *SHS Web Conf. Second International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (ICHTML 2021). Learning Methodology*. Volume 104, 2021. (Web of science). DOI : <https://doi.org/10.1051/shsconf/202110403010>. URL : https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/abs/2021/15/shsconf_ichtml2021_03010/shsconf_ichtml2021_03010.html

3. Trubavina I., Karaman O., Kamenova D., Stepanenko V. and Yurkiv Ya. The response strategy of social work with displaced families and the receiving community (within the context of sustainable development). Second International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF 2021). Sustainable Cities and Society, 30 June 2021. Volume 280. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202128004010>. URL : https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/abs/2021/56/e3sconf_icsf2021_04010/e3sconf_icsf2021_04010.html/.

4. Iryna Trubavina, Oleksandr Cherednychenko, Nadiia Oliinyk, Kirill Nedria Ukrainian Identity Development in the Education System in the Conditions of Martial Law in Ukraine. Vol. 28 No. 1 (2023): *Educational Challenges* https://educationalchallenges.org.ua/index.php/education_challenges/article/view/191. DOI : <https://doi.org/10.34142/2709-7986.2023.28.1.13>